

RAPORT
ROCZNY
2016

SPIS TREŚCI

4	List Prezesa PKN
5	List Przewodniczącego Rady Normalizacyjnej
6	Działalność PKN
10	Normalizacja w sektorach
22	Edukacja normalizacyjna
26	Relacje zewnętrzne
32	Produkty i usługi
40	Finanse

Szanowni Państwo!

Raport roczny to zwykle podsumowanie wymiernych działań instytucji. Jest jednak wiele zdarzeń, które z racji ich ogólności nie znajdują się w Raporcie. W minionym roku zaobserwowałem, że w społeczeństwie, mimo że minęło ponad 20 lat (czyli całe pokolenie) od funkcjonowania normalizacyjnego systemu społecznego, mimo wysiłków PKN w edukacji, przekonanie o obowiązywaniu systemu urzędowego i tęsknota (sic!) za nim są bardzo powszechne. W ubiegłym roku przejawiało się to w trzech aspektach.

Po pierwsze, że stosowanie norm jest obowiązkowe. Warto podkreślić, że takie przekonanie odnotowaliśmy zarówno po

stronie administracji, jak i po stronie przedsiębiorców. W sytuacji, gdy jedna ze stron występowała jako zamawiający usługę czy dostawę i była zainteresowana spełnieniem wymagań Polskich Norm, nie umieszczała takiej klauzuli w umowie, bo była przekonana, że obowiązek spełnienia wymagań norm leży po stronie wykonawcy. Od lat tłumaczymy zainteresowanym, że jeśli chcą zgodności wyrobów z PN, to wystarczy napisać to w umowie, tym bardziej, że ustawa o zamówieniach publicznych nakazuje wykorzystywać normy przy tworzeniu SIWZ.

Po drugie, że PKN jest władny, na podstawie „ogólnej prośby jednej osoby”, dokonać zmiany w postanowieniach dowolnej PN administracyjną decyzją Prezesa PKN. Zwykle są to żądania kategoryczne i poparte deklaracją o działaniu dla dobra społecznego. Odmowa jest przyjmowana jako arogancja władzy, działanie na szkodę itp. i zwykle kończy się skargą do najwyższych władz RP.

Po trzecie (bardzo ostatnio częste), że Polskie Normy powinny być dostępne za darmo. Nawet w czasach gospodarki planowej nie były dostępne za darmo, ale to nie jest najważniejszy argument. Stosowanie norm w gospodarce wolnorynkowej, zwłaszcza przez mikro-, małych i średnich przedsiębiorców daje im wymierne korzyści przekładające się na zysk. Czy programy komputerowe np. Księgowość, Magazyn, AutoCAD czy wreszcie pakiet MS Office nie powinny też być za darmo? Ich rola w tworzeniu zysku przedsiębiorstwa jest taka sama jak norm. A może niektóre narzędzia powinny być za darmo, może maszyny? Od niedawna niektóre podręczniki szkolne są za darmo, ale czy także specjalistyczne? A akademickie? Za specjalistyczną wiedzę trzeba zapłacić, bo wiadomo, że wydatek zwróci się w przyszłości. A może także certyfikaty zgodności z Polską Normą będą wydawane za darmo? Przecież to także obciążenie dla przedsiębiorcy i o ile wiem, znacznie przewyższające koszty zakupu jednej normy. Ciekawe, że największe zainteresowanie bezpłatną dostępnością PN przejawiają właśnie firmy certyfikujące i rzeczoznawcy.

Z tymi „problemami” na co dzień mierzą się pracownicy PKN i jak Państwo zapoznają się z Raportem za rok 2016, nie mają one większego wpływu na wymierne efekty ich pracy i osiągnięcie zakładanych celów.

Dr inż. Tomasz Schweitzer
Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Szanowni Państwo!

Rok 2016 to początek działalności Rady Normalizacyjnej IV kadencji. Cieszy mnie, że znowu będą w niej działać zarówno osoby, które zaznajomione są z problemami polskiej normalizacji, jak i nowo wybrane, o świeżym spojrzeniu na normalizację i zadania PKN.

Na pierwszym posiedzeniu RN wyłoniono Prezydium Rady; zaszczycono mnie ponowną nominacją na Przewodniczącego RN. To dla

mnie przejaw ogromnego zaufania, którego postaram się nie zawieść.

Radę Normalizacyjną tworzą przedstawiciele organów administracji rządowej, organizacji gospodarczych, organizacji pracodawców, organizacji zawodowych i naukowo-technicznych oraz przedstawiciele instytutów badawczych i szkół wyższych. Mimo że w odświeżonym składzie – Rada kontynuuje swoje działania polegające na wspieraniu PKN w realizacji wyznaczonych celów.

Obszarami zainteresowania i zaangażowania działań członków RN od kilku lat pozostają zmiana statusu PKN i ustawy o normalizacji oraz zwiększenie świadomości normalizacyjnej.

Starania o transformację PKN, a tym samym zniesienie ograniczeń wynikających ze statusu prawnego, nabierają realnego kształtu – odbyły się pierwsze spotkania z przedstawicielami ministerstw, a kolejne są w planach.

Z kolei szerzenie wiedzy normalizacyjnej realizowane jest m.in. poprzez starania o wprowadzenie nauki o normalizacji do programu nauczania, a także możliwość zdobycia kwalifikacji normalizator w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Te ostatnie są na dobrej drodze, wymagania bowiem są już przygotowane, teraz będziemy dążyli do ich wdrożenia.

Rok pracy za nami, kolejne przed nami. W imieniu swoim i członków Rady Normalizacyjnej dziękuję za dotychczasową współpracę i zaangażowanie Kierownictwa oraz wszystkich pracowników PKN, licząc na dalszą owocną współpracę.

Prof. zw. dr hab. inż. Stanisław Tkaczyk
Przewodniczący Rady Normalizacyjnej przy PKN

CEL

Celem działań PKN na lata 2014-2020 jest:

- umacnianie pozycji PKN jako organizacji koordynującej i promującej system normalizacji dobrowolnej w Polsce; obiektywnego i sprawnego organizatora prac normalizacyjnych świadczącego usługi wysokiej jakości na rzecz polskiej gospodarki i społeczeństwa;
- potwierdzenie prawne statusu organizacji autonomicznej i niezależnej od jakichkolwiek wpływów;
- aktywne współuczestnictwo w działalności międzynarodowych i regionalnych organizacji normalizacyjnych;
- stworzenie podstaw organizacji wirtualnej.

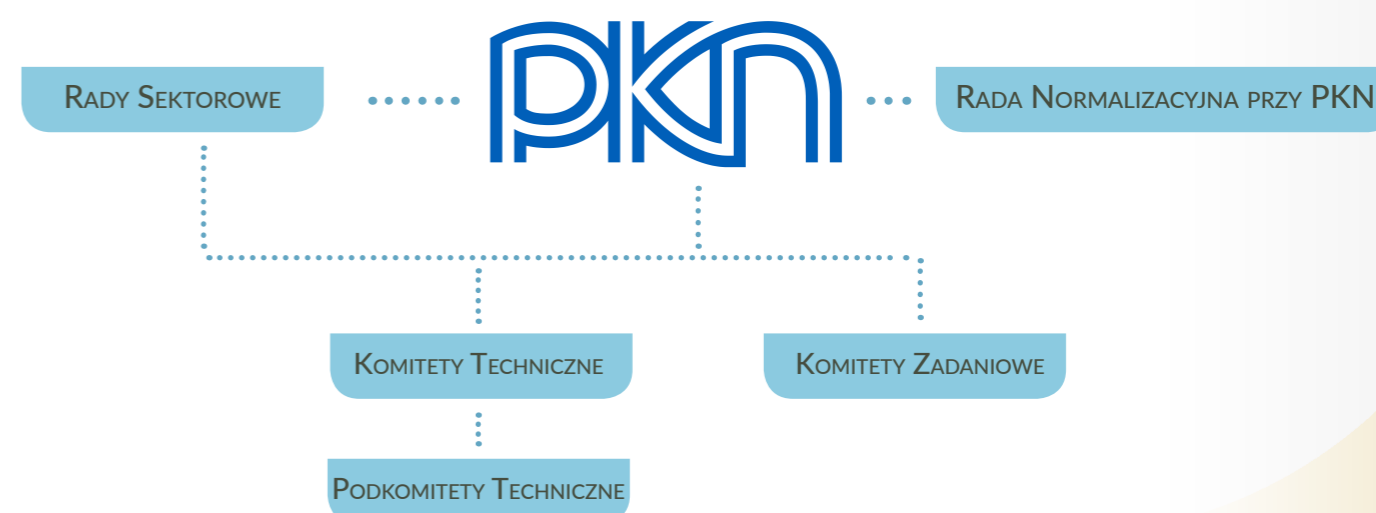
WIZJA

PKN nowoczesną jednostką organizacyjną o osobowości prawnej, opartą na wiedzy, znaną powszechnie i cenioną w Polsce i na świecie, niezależną i otwartą na potrzeby rynku i administracji publicznej, zaspokajającą potrzeby użytkowników i świadcząca usługi o wysokiej jakości i w wymaganym czasie.

MISJA

Sprawnie organizować działalność normalizacyjną zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi, wypracowanymi przy aktywnym współudziale krajowych ekspertów, wspierającą krajową politykę techniczną w celu ułatwienia wymiany handlowej, zapewnienia konkurencyjności polskim producentom; dostarczać wszystkim zainteresowanym produkty normalizacyjne o wysokiej jakości, w uzgodnionych terminach, odpowiadające wymaganiom rynku.

Działalność PKN

DZIAŁALNOŚĆ PKN

Celem działań kierownictwa PKN jest uświadamianie korzyści z normalizacji i inspirowanie środowisk do udziału w pracach normalizacyjnych oraz stworzenie warunków do efektywnej i autonomicznej pracy Organów Technicznych. Tym zadaniom są podporządkowane działania na różnych płaszczyznach.

PKN nieustannie zabiega o dokończenie procesu transformacji systemu normalizacyjnego w Polsce przez nowelizację ustawy o normalizacji i przekształcenie PKN w stowarzyszenie. Starania tych dotychczas nie udało się sfinalizować. Odbija się to niekorzystnie przede wszystkim na środowiskach zainteresowanych udziałem w normalizacji, nie następuje bowiem zmiana świadomości związanej z rolą jednostki normalizacyjnej. W konsekwencji ma to niekorzystny wpływ na przebieg prac normalizacyjnych oraz ich finansowanie.

Wszystkie zmiany w PKN mają przede wszystkim usprawniać i ułatwiać prace normalizacyjne tak, aby mogły być prowadzone zgodnie z potrzebami rynku. PKN dużą wagę przykłada do zachowania bezstronności i autonomii Organów Technicznych, dlatego stara się unikać sterowania pracami KT i finansowania prac normalizacyjnych.

Ponadto PKN konsekwentnie przestrzega zasady sprawiedliwości społecznej. Kosztami normalizacji nie można obciążać wszystkich podatników, gdy korzyści z jej stosowania odnoszą niektórzy. W obszarach, w których normalizacja dotyczy szeroko pojętego bezpieczeństwa obywateli, inicjowanie prac i ponoszenie kosztów prac powinny oczywiście ponosić resorty do tego wyznaczone. Nieprzerwanie informujemy zainteresowanych ministrów o tym, że to z ich środków powinny być finansowane takie prace, bo dobrowolny system normalizacyjny odznacza się zdecentralizowanym finansowaniem normalizacji.

W 2016 r. PKN podjął szereg działań na rzecz doskonalenia prac normalizacyjnych oraz wprowadzenia aplikacji ułatwiających klientom pozyskiwanie informacji i komunikację z PKN. Najważniejsze z nich dotyczyły usprawnienia komunikacji w procesie normalizacyjnym. Zwiększono funkcjonalność aplikacji Ankieta

powszechna, rozbudowując ją o opcje zgłaszania uwag on-line oraz możliwość podglądu treści projektu normy. W grudniu 2015 r. PKN i DIN podpisali umowę w sprawie rozszerzenia portalu DIN-TERM o terminy i definicje z aktualnych Polskich Norm. DIN-TERM to bezpłatna baza terminologiczna zawierająca dane z ponad 210 tysięcy norm DIN w językach: angielskim, niemieckim i francuskim. W 2016 r. wprowadzono terminy w języku polskim z PN opublikowanych w latach 2012-2016. Od 2017 r. planowane jest przekazywanie danych z aktualnych norm opublikowanych przed 2012 r. Baza jest dostępna na stronie internetowej PKN.

Zintegrowany System Zarządzania

W 2016 r. zdecydowano o rozpoczęciu prac mających na celu dostosowanie ZSZ do wymagań znowelizowanej normy PN-EN ISO 9001:2015-10.

Trwające blisko pół roku prace zostały zakończone zewnętrznym auditem, przeprowadzonym przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. (PCBC). PKN, jako jedna z pierwszych instytucji sektora finansów publicznych, został recertyfikowany, wykazując zgodność swojego systemu zarządzania z normą PN-EN ISO 9001:2015-10, mimo że okres przejściowy na dostosowanie systemów przez certyfikowane podmioty mija dopiero 15 września 2018 r.

W dniach 24-27 października 2016 r. Polski Komitet Normalizacyjny (łącznie z komórkami organizacyjnymi zlokalizowanymi w Łodzi i Katowicach) został poddany niezależnej ocenie przez auditorów z PCBC. Oceną objęto wdrożony i utrzymywany w PKN Zintegrowany System Zarządzania. Audit PCBC potwierdził, że System Zarządzania Jakością oraz System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania PKN spełnia wymagania norm PN-EN ISO 9001:2015-10 oraz

PN-ISO/IEC 27001:2014-12 i jest ciągle doskonalony. Auditorzy wnioskowali do PCBC S.A. o odnowienie ważności certyfikatu ZSZ bez zastrzeżeń. Na tej podstawie Zarząd PCBC S.A. podjął decyzję o odnowieniu ważności certyfikatu ZSZ dla PKN. Nowy certyfikat został wydany na 3 lata, tj. do 3 listopada 2019 r.

Auditorzy jako mocne strony ZSZ PKN wskazali:

- wysoką świadomość pracowników PKN i znajomość ZSZ
- zaangażowanie kierownictwa PKN w utrzymanie i doskonalenie ZSZ

- jasno i klarownie opisany system zarządzania
- integrację systemów w ramach ZSZ (jakość, bezpieczeństwo informacji i kontroli zarządczej)

- otwartość PKN na zmiany
- przystępowanie PKN do realizacji nowych zadań (np. modyfikacja strony internetowej, E-dostęp w czytelni, portal Wiedza)

- wykorzystywanie w PKN narzędzi informatycznych
- wysokie kwalifikacje i kompetencje merytoryczne pracowników PKN

Normalizacja w sektorach

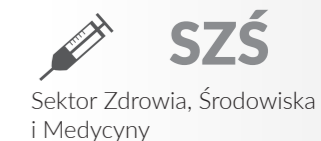
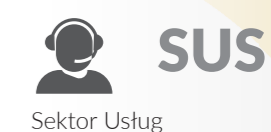
Informacje wstępne

W 2016 r. działalność normalizacyjną prowadzono w 17 Sektorach Normalizacyjnych wchodzących w skład Wydziału Prac Normalizacyjnych (WPN). Podstawą podziału tematyki Sektorów jest ogólny podział tematyki w europejskich organizacjach normalizacyjnych.

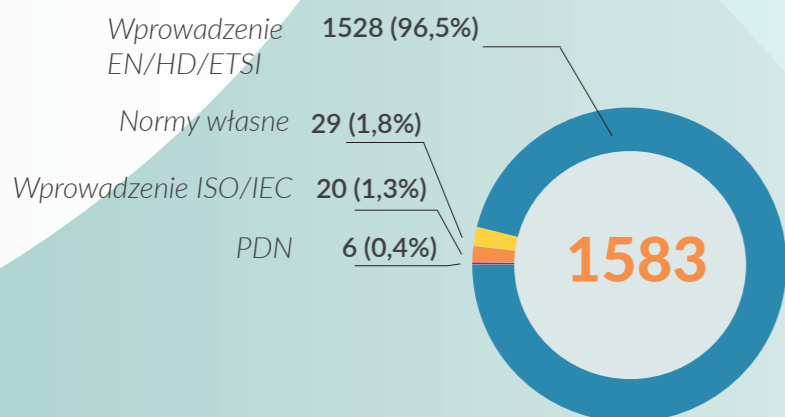
W 2016 r. PKN podjął szereg działań na rzecz doskonalenia prac normalizacyjnych oraz wprowadzenia aplikacji ułatwiających klientom pozyskiwanie informacji i komunikację z PKN. Najważniejsze z nich dotyczyły usprawnienia komunikacji w procesie normalizacyjnym:

- zwiększenie funkcjonalności aplikacji *Ankieta powszechna* o możliwość zgłaszania uwag on-line, a także możliwość podglądu treści dokumentu;
- uruchomienie na stronie internetowej PKN modułu *Komunikat on-line*, zawierającego informację o aktualnym na dzień bieżący wykazie PN wycofanych, a mimo to dopuszczonych do stosowania w ocenie zgodności;
- uruchomienie na www.pkn.pl nowej zakładki o nazwie *Interpretacja postanowień Polskich Norm*;
- opracowanie nowego wykazu Członków KT/KZ/PK;
- zorganizowanie Spotkania Przewodniczących OT;
- rozszerzenie bazy terminologicznej DIN-TERM o terminy i definicje w języku polskim.

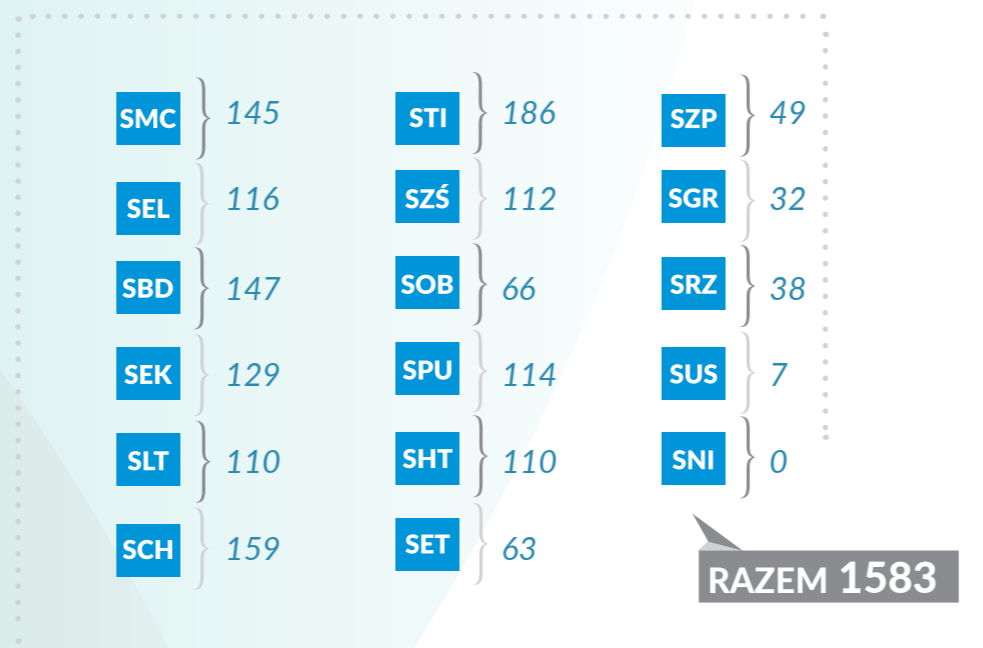
Sektory

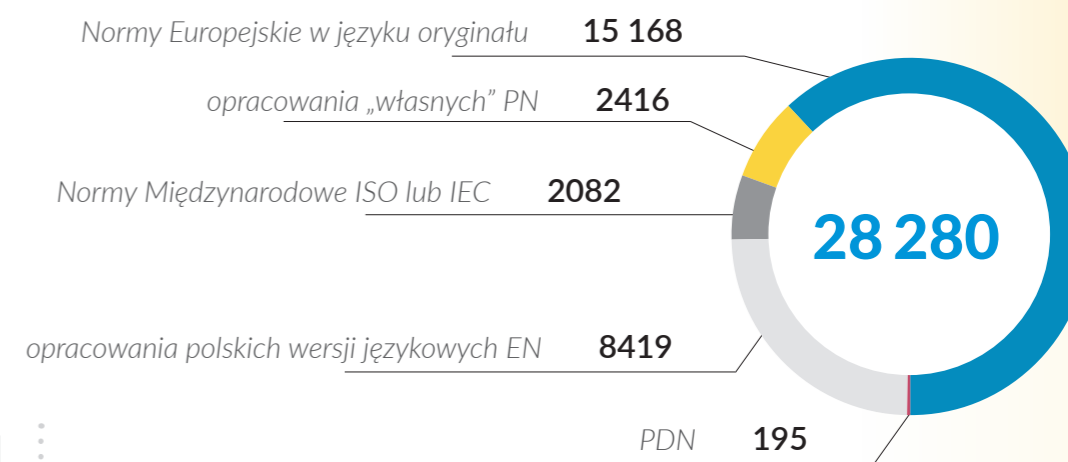
W 2016 ROKU OPUBLIKOWANO
1583 DOKUMENTY NORMALIZACYJNE

Liczba opublikowanych w 2016 r. PN i PDN
w podziale na Sektory WPN

łącznie w zbiorze PN i PDN jest **28 280** dokumentów

PKN w liczbach

W **KT** DZIAŁAŁO **3090** OSÓB,
KTÓRE REPREZENTOWAŁY **1143** PODMIOTY
ZAANGAŻOWANE W NORMALIZACJĘ

W 2016 R. POWOŁANO W NOWYCH OBSZARACH TEMATYCZNYCH JEDEN **KT**:

- KT 321 ds. ELEKTRONICZNYCH INHALATORÓW NIKOTYNY ORAZ PŁYNÓW DO ICH UZUPEŁNIANIA

W **KZ** DZIAŁAŁO
69 OSÓB, KTÓRE
REPREZENTOWAŁY
46 PODMIOTÓW

W 2016 R. POWOŁANO W NOWYCH OBSZARACH TEMATYCZNYCH OSIEM **PK**

17 SEKTORÓW PKN

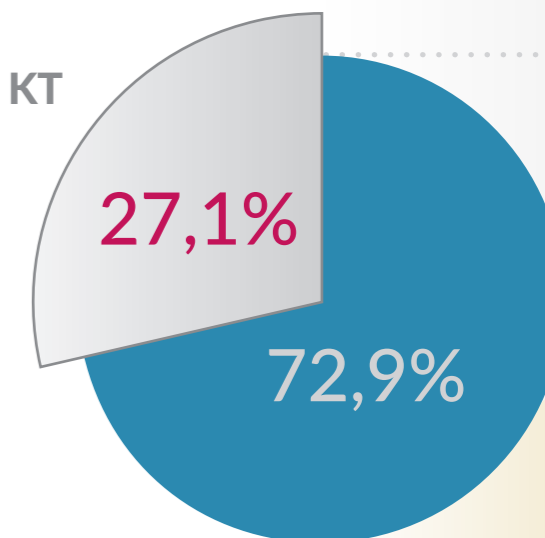
WSPÓŁPRACOWAŁO Z **294** OT

16 RS   255 KT   15 PK   8 KZ

W 2016 R. FUNKCJONWAŁO **255** SEKRETARIATÓW KT

186 PROWADZIŁ PKN

69 BYŁO PROWADZONYCH PRZEZ FIRMY ZEWNĘTRZNE

Liczba podmiotów w KT (2012 - 2016)

Lp.	Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów					Liczba zgłoszeń do KT					Liczba reprezentantów				
		2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
1	Organy administracji rządowej	53	56	53	55	56	194	191	185	188	182	213	215	238	220	212
2	Organizacje, jednostki gospodarcze, spółki prawa handlowego	727	743	760	790	803	1192	1218	1266	1330	1371	1214	1266	1308	1370	1416
3	Organizacje pracodawców	20	21	23	23	26	35	43	45	48	53	38	44	46	46	49
4	Organizacje konsumenckie	2	3	3	3	2	13	32	18	18	13	10	10	10	10	9
5	Organizacje zawodowe	30	30	31	35	41	41	41	44	50	57	51	49	50	56	63
6	Organizacje naukowo-techniczne	105	107	100	102	101	467	503	461	461	462	534	581	626	518	524
7	Szkoły wyższe i nauka	108	108	108	109	109	657	643	675	681	691	798	782	817	824	829
8	Inne	4	4	4	5	5	4	4	4	5	5	6	6	6	7	7
Ogółem		1049	1072	1082	1122	1143	2603	2675	2698	2781	2834	2864	2953	3101	3051	3109*

*Większa liczba reprezentantów niż osób wynika z faktu reprezentowania przez te same osoby różnych organizacji.

W roku 2016 utrzymał się dotychczasowy pozytywny trend, w którym liczba powołań była wyższa od liczby odwołań członków OT. Stosunek odwołań do powołań w 2016 r. wynosił 52,9%.

Największa liczba zgłoszeń podmiotów w 2016 r., podobnie jak w latach ubiegłych, dotyczyła Sektora Budownictwa i Konstrukcji Budowlanych.

W 2016 r. do prac w KT zgłosiły się 54 nowe podmioty (76 zgłoszeń do KT), które nie uczestniczyły w pracach KT wg stanu na koniec 2015 roku.

W 2016 r. powołano jeden nowy KT:

- KT 321 ds. Elektronicznych Inhalatorów Nikotyny- oraz Płynów do ich Uzupelniania; oraz osiem PK:
- KT 176/PK 1 ds. Uzbrojenia Raketowo-Artyleryjskiego, Broni Bliskiego Zasięgu i Amunicji oraz Metrologicznego Zabezpieczenia Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego;
- KT 176/PK 2 ds. Sprzętu Pancernego i Wojskowego Sprzętu Samochodowego oraz w zakresie Ochrony Sprzętu Technicznego Przed Korozją i Starzeniem;

- KT 176/PK 3 ds. Środków Uzbrojenia i Wyposażenia Inżynieryjnego;
- KT 176/PK 4 ds. Sprzętu i Środków Obrony przed Bronią Masowego Rażenia;
- KT 176/PK 5 ds. Sprzętu Radiotechnicznego, Środków Łączności, Specjalnych Urządzeń Elektrotechnicznych, Techniki Świetlnej oraz Systemów i Środków Informatyki;
- KT 176/PK 6 ds. Uzbrojenia i Sprzętu Lotnictwa Wojskowego;
- KT 176/PK 7 ds. Zaopatrywania Mundurowego, Żywnościowego oraz Materiałów Pędnych i Smarów;
- KT 176/PK 8 ds. Eksploatacji Uzbrojenia i Sprzętu Marynarki Wojennej.

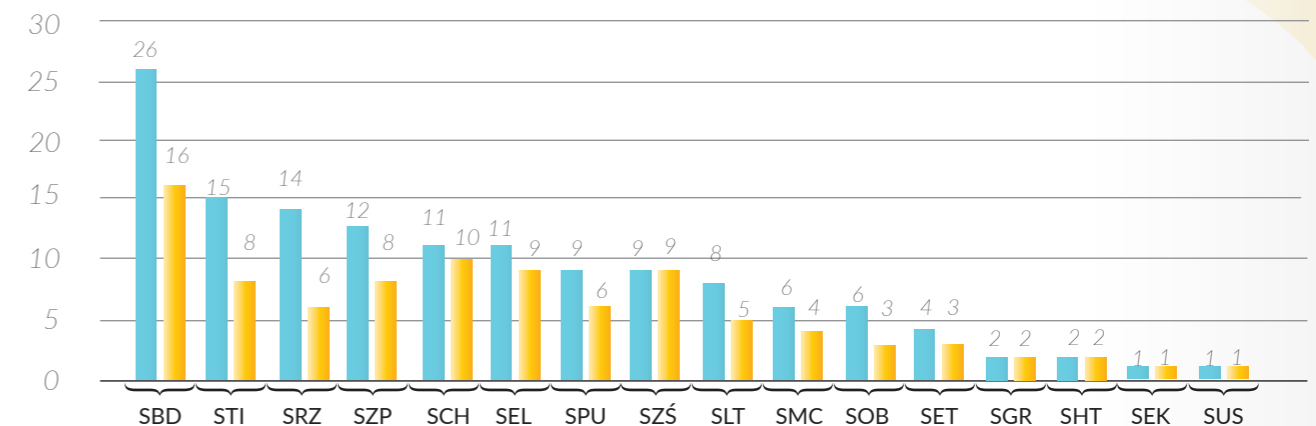
Na koniec 2016 r. w pracach **255 KT** uczestniczyło **3090** osób reprezentujących **1143** podmioty (**2834** zgłoszeń do KT).

Dane z ostatnich pięciu lat pokazują systematyczny wzrost zainteresowania działalnością normalizacyjną w segmencie organizacji, jednostek gospodarczych oraz spółek prawa handlowego. W pozostałych segmentach zainteresowanie to pozostaje na stałym poziomie.

Największą grupę członków KT stanowią organizacje, jednostki gospodarcze i spółki prawa handlowego (70,3% członków), co stanowi 48,4% zgłoszeń do KT. Prawie 70% z nich to małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), które są zainteresowane pracami w jednym lub dwóch KT.

Powołania do KT wg Sektorów w 2016 r.

● Liczba zgłoszeń do KT
● Liczba KT, w których powołano nowych członków

Liczba podmiotów w KZ wg rodzaju podmiotu w latach 2012-2016

Lp.	Rodzaj podmiotu	Liczba podmiotów					Liczba zgłoszeń do KZ					Liczba reprezentantów				
		2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
1	Organy administracji rządowej	1	1	3	4	4	1	1	3	4	4	2	2	6	8	8
2	Organizacje, jednostki gospodarcze, spółki prawa handlowego	24	16	17	21	21	25	16	17	21	21	30	22	25	29	30
3	Organizacje pracodawców	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1
4	Organizacje konsumenckie	-	1	1	1	1	-	1	1	1	1	-	1	3	3	3
5	Organizacje zawodowe	5	5	7	8	9	6	6	7	8	9	7	7	9	10	13
6	Organizacje naukowo-techniczne	3	3	5	6	6	3	3	5	6	6	5	5	9	10	10
7	Szkoły wyższe i nauka	4	2	2	4	4	5	2	2	4	4	5	2	2	4	4
8	Inne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem		37	28	35	45	46	40	28	35	45	46	21	39	54	65	69

Największą grupę członków KZ stanowią organizacje, jednostki gospodarcze i spółki prawa handlowego. Stanowią 45,7% członków. Kolejnym znaczącym segmentem są organizacje zawodowe stanowiące 19,6% członków. Od 2014 r. widać wzrost zainteresowania pracami normalizacyjnymi w ramach KZ.

Wszystkie sekretariaty Komitetów Zadaniowych są prowadzone przez PKN.

Według stanu na koniec 2016 r. funkcjonowało **8** Komitetów Zadaniowych (KZ), a w ich pracach uczestniczyło **46** podmiotów poprzez swoich **69** reprezentantów.

Aktualizowany wykaz Organów Technicznych znajduje się na stronie <https://pzn.pkn.pl/kt/>

Małe i średnie przedsiębiorstwa

Małe i średnie przedsiębiorstwa (podmioty, których liczba pracowników nie przekracza 250 osób) na koniec 2016 r. stanowiły:

- w Komitetach Technicznych – 48,6%;
- w Komitetach Zadaniowych – 45,7%;
- w Podkomitetach Technicznych – 24,2%.

Ogółem udział MŚP w KT/KZ/PK przedstawia się następująco:

- mikroprzedsiębiorstwa – 182 podmioty (304 zgłoszenia do OT);
  - małe przedsiębiorstwa – 163 podmioty (228 zgłoszeń do OT);
  - średnie przedsiębiorstwa – 228 podmiotów (402 zgłoszenia do OT).
- Łącznie w 2016 r. MŚP były członkami 233 OT, w tym 218 – KT, 7 – KZ, 8 – PK.

Najwięcej MŚP wykazało zainteresowanie udziałem w pracach normalizacyjnych z zakresu budownictwa.

PKN zgodnie z ogólnoeuropejską tendencją podejmuje działania ułatwiające MŚP dostęp do informacji na temat norm i korzyści płynących z ich stosowania oraz procesu normalizacyjnego. Główne źródła tych informacji stanowią:

- strona internetowa PKN (www.pkn.pl) z wyodrębnioną Strefą dla MŚP, zawierającą m.in. informacje o dostępie do treści norm oraz o możliwościach włączenia się w prace normalizacyjne. Strefa ułatwia poruszanie się po stronach PKN oraz CEN-CENELEC, zawiera także, przeznaczony wyłącznie dla MŚP, formularz kontaktowy;

- platforma WIEDZA (wiedza.pkn.pl), która obok użytecznych informacji normalizacyjnych oferuje zarówno płatne, jak i bezpłatne szkolenia e-learningowe oraz Newsletter Norm, dzięki któremu klienci mają dostęp do informacji o nowo opublikowanych normach z zakresu ich działalności;

- miesięcznik „Wiadomości PKN. Normalizacja”, wydawany w formie elektronicznej, w którym publikowane są artykuły dotyczące normalizacji oraz ważnych zagadnień z różnych dziedzin gospodarki;

- broszura informacyjna „Polska Normalizacja – mój biznes?”, zawierająca informacje o głównych cechach systemu normalizacji w Polsce, która wyjaśnia, jakim dokumentem jest Polska Norma oraz jak przedstawiają się relacje między normami a prawem europejskim.

PKN, w celu wymiany najlepszych praktyk pomiędzy członkami CEN i CENELEC w zakresie wspierania MŚP, uczestniczy w licznych spotkaniach międzynarodowych i webinarium. Kluczową aktywnością jest uczestnictwo w pracach „SME Working Group” przy CCMC.

Program prac i opracowywanie norm

Od 2015 r. program prac PKN jest publikowany na stronie internetowej PKN na bieżąco. Program tworzony jest na podstawie programów prac OT funkcjonujących przy PKN, zgodnie z priorytetami ustalonymi przez Radę Normalizacyjną (RN). Prace finansowane są ze środków budżetowych i w ramach prac na zamówienie. W programie prac PKN znajdują się tematy dotyczące wprowadzania do zbioru PN:

- Norm Europejskich (EN);
- Norm Międzynarodowych (ISO, IEC);
- europejskich i międzynarodowych dokumentów normalizacyjnych;
- opracowania Polskich Norm własnych;
- opracowania Polskich Dokumentów Normalizacyjnych (PDN).

PKN uczestniczy w opracowaniu EN zgodnie z programem prac CEN i CENELEC. Norma Europejska jest wprowadzana do zbioru Polskich Norm w języku angielskim bez tłumaczenia metodą uznania. W późniejszych terminach mogą być publikowane kolejne wersje językowe PN-EN.

Normy organizacji międzynarodowych ISO i IEC są wprowadzane do zbioru PN, jeśli wynika to z potrzeb zainteresowanych środowisk.

PKN ma obowiązek uczestniczenia w notyfikacji prowadzonej przez europejskie organizacje normalizacyjne – CEN, CENELEC i ETSI. Notyfikacja jest prowadzona w trzech zakresach:

- notyfikacja propozycji Polskich Norm własnych (na etapie zgłoszenia tematu normalizacyjnego i wprowadzenia do programu prac PKN) – 31 pozycji;

- notyfikacja PN-EN przyjętych metodą uznania (w języku oryginału) na etapie publikacji PN-EN – 1586 pozycji;

- notyfikacja polskiej wersji językowej PN-EN na etapie publikacji wersji polskiej – 209 pozycji.

W 2016 r. notyfikowano łącznie 1827 pozycji: w CEN – 1255, w CENELEC – 448 oraz w ETSI – 124.

W 2016 r. opracowano 253 polskie wersje językowe dokumentów normalizacyjnych, w tym 202 polskie wersje PN-EN.

Przegląd PN i wycofywanie norm

W 2016 r. przeprowadzono okresowy przegląd 608 tematów normalizacyjnych w odniesieniu do PN. Od 2014 r. przegląd PN jest wykonywany z wykorzystaniem aplikacji Polski Zasób Normalizacyjny (PZN).

Wyniki przeglądu przeprowadzonego w 2016 r.:

- 508 PN zachowało aktualność;
- 25 PN wymaga nowelizacji lub wprowadzenia zmian;
- 75 PN wycofano bez zastąpienia.

Łącznie, w wyniku przeglądu w 2016 r. i zakończenia działań poprzeglądowych z 2015 r., ze zbioru PN wycofano przez zastąpienie 1086 PN, bez zastąpienia wycofano 634 PN nieaktualnych.

Współpraca z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi

IEC PKN WSPÓŁPRACUJE Z 174 KOMITETAMI TECHNICZNYMI (TC) I PODKOMITETAMI (SC)

W PRACACH 105 GRUP ROBOCZYCH UCZESTNICZYŁO

68 EKSPERTÓW Z POLSKI

Członkostwo w IEC w 2016 r.

Członkostwo	Komitety (TC)	Podkomitety (SC)	Razem (TC i SC)
Czynne („P”)	31	16	47
Bierne („O”)	68	59	127

W 2016 r. zaopiniowano łącznie 1057 dokumentów roboczych IEC, w tym 528 dotyczących TC/SC, w których PKN ma status członka „P”. PKN zaopiniował 685 projektów norm na etapie FDIS i CDV, do 26 z nich zgłosił uwagi.

ISO PKN WSPÓŁPRACUJE Z 650 KOMITETAMI TECHNICZNYMI (TC) I PODKOMITETAMI (SC)

W PRACACH 118 GRUP ROBOCZYCH UCZESTNICZYŁO

95 EKSPERTÓW Z POLSKI

Członkostwo w ISO w 2016 r.

Członkostwo	Komitety (TC)	Podkomitety (SC)	Razem (TC i SC)
Czynne („P”)	60	157	217
Bierne („O”)	149	284	433

W 2016 r. zaopiniowano 2732 dokumenty robocze ISO, w tym 2221 dotyczące TC/SC, w których PKN ma status członka „P”. W minionym roku przekazano do ISO 896 stanowisk do głosowań projektów norm na etapach DIS, FDIS, DAM, FDAM. Zgłoszono uwagi do 129 opiniowanych dokumentów.

CEN W PRACACH 304 GRUP ROBOCZYCH UCZESTNICZYŁO **279** EKSPERTÓW Z POLSKI

Zaopiniowano łącznie 2414 dokumentów roboczych CEN, w tym 1612 projektów Norm Europejskich – na etapach ankiety i głosowania. Do 129 dokumentów roboczych zgłoszono uwagi merytoryczne lub redakcyjne, w tym do 100 projektów na etapie ankiety i głosowania.

CENELEC W PRACACH 23 GRUP ROBOCZYCH UCZESTNICZYŁO **25** EKSPERTÓW Z POLSKI

Zaopiniowano 855 dokumentów roboczych CENELEC, w tym 841 projektów Norm Europejskich na etapie ankiety i głosowania. Do 36 projektów zgłoszono uwagi merytoryczne lub redakcyjne, w tym do 31 projektów na etapie ankiety i głosowania.

ETSI PRZEKAZANO STANOWISKA DO 196 PROJEKTÓW NORM ETSI (prETSI EN)

Popularne normy

W 2016 r. opublikowane zostały polskie wersje językowe najnowszych wydań dwóch najważniejszych i najczęściej stosowanych na świecie norm dotyczących systemów zarządzania jakością – ISO 9001 i zarządzania środowiskowego – ISO 14001.

Na koniec 2015 r. 1 033 936 organizacji na świecie miało wdrożone certyfikowane systemy zarządzania zgodne z ISO 9001 i 319 324 zgodne z ISO 14001, w Polsce odpowiednio 10681 i 2798 organizacji.

6 lipca opublikowano polską wersję językową **PN-EN ISO 9001:2015-10 Systemy zarządzania jakością – Wymagania**

18 sierpnia opublikowano polską wersję językową **PN-EN ISO 14001:2015-09 Systemy zarządzania środowiskowego – Wymagania i wytyczne stosowania**

W lipcu 2016 r. opublikowana została również polska wersja językowa **PN-EN ISO 9000:2015-10 Systemy zarządzania jakością – Podstawy i terminologia**, zawierająca niezbędne podstawy do poprawnego zrozumienia i wdrożenia ISO 9001:2015 oraz terminologię stosowaną w rodzinie norm ISO 9000.

PN-EN ISO 9001:2015-10

PN-EN ISO 9001:2015-10 jest w jeszcze większym stopniu powiązana z działalnością, jaką prowadzi firma, jest mniej nakazowa od poprzedniej wersji. System zarządzania jakością w większym stopniu opiera się na wynikach, koncentruje się na tym, co należy osiągnąć, a nie w jaki sposób. Uzyskano to dzięki połączeniu zarządzania procesami z podejściem opartym na ryzyku oraz stosowaniem cyklu PDCA na wszystkich poziomach organizacji z uwzględnieniem kontekstu, w jakim działa organizacja.

Nowa norma PN-EN ISO 14001:2015-09 kładzie nacisk na doskonalenie środowiskowych efektów działalności, osiągnięcie celów środowiskowych oraz spełnianie zobowiązań dotyczących zgodności. Jest przeznaczona do stosowania przez organizacje zamierzające zarządzać swoimi obowiązkami dotyczącymi środowiska w sposób systemowy, wspierający środowiskowy filar zrównoważonego rozwoju.

PN-EN ISO 14001:2015-09

Edukacja normalizacyjna

Celem strategii edukacji normalizacyjnej jest promocja normalizacji w szkołach, głównie w ponadgimnazjalnych i akademickich.

W 2016 roku strategia edukacji normalizacyjnej w obszarze oświaty oraz szkolnictwa wyższego realizowana była m.in. poprzez:

1. Rozstrzygnięcie IV Ogólnopolskiego Konkursu „Normalizacja i ja” skierowanego do uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych. Temat konkursu brzmiał: „Stosowanie norm gwarancją jakości wyrobów i usług”. Na ogłoszenie konkursowe odpowiedziało ok. 210 osób. Wykonano ok. 170 prac. Uczniowie odpowiedzieli się w trzech kategoriach konkursowych: esej, grafika i (po raz pierwszy) film. Natomiast nauczyciele opracowali 15 scenariuszy lekcji.

2. Zorganizowanie w Ośrodku Rozwoju Edukacji w Warszawie V Ogólnopolskiej Konferencji „Normalizacja w Szkole” z tematem wiodącym „Stosowanie norm gwarancją jakości”. Konferencja skierowana była do dyrektorów, nauczycieli oraz przedstawicieli kuratoriów i organów prowadzących. Podczas Konferencji odbyło się uroczyste wręczenie nagród laureatom IV Ogólnopolskiego Konkursu „Normalizacja i ja” (pod tytułem „Stosowanie norm gwarancją jakości wyrobów i usług”) oraz, po raz drugi, honorowych tytułów: „Promotor Edukacji Normalizacyjnej”.

3. Zorganizowanie, we współpracy z Ośrodkiem Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów oraz firmą Sharpeo, konferencji „Biznes w chmurze”. Celem konferencji było uświadomienie olbrzymich korzyści płynących z technologii chmurowej. Uczestnicy spotkania wysłuchali ekspertów z różnych dziedzin m.in. prawa, IT, administracji i normalizacji.

4. Ogłoszenie V Ogólnopolskiego Konkursu „Normalizacja i ja” z tematem wiodącym „Normy gwarantem bezpieczeństwa produktów”. Celem Konkursu jest m.in. upowszechnianie wśród młodego pokolenia przekonania o roli norm technicznych i normalizacji w życiu codziennym, zwrócenie uwagi uczniów na różnicę w podejściu do kwestii zastosowania norm: dla producenta – w celu uzyskania pożądanego bezpieczeństwa wyrobów, dla konsumenta – w celu upewnienia się, że nabywany produkt spełnia jego oczekiwania co do bezpieczeństwa. Zaproponowano nową kategorię – komiks (w miejsce grafiki).

5. Zorganizowanie, we współpracy z Ośrodkiem Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów, III Ogólnopolskiej Konferencji „Bezpieczeństwo Informatyczne w Szkole”.

6. Udział w konkursach i pomoc merytoryczna w zakresie edukacji normalizacyjnej w szkołach ponadgimnazjalnych.

- Seminarium z udziałem uczniów szkół technicznych w Krotoszynie (w ramach cyklu seminariów zainicjowanego przez Polski Komitet Normalizacyjny), poświęcone zagadnieniom normalizacji.
- Spotkanie z uczniami technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Garwolinie.
- Finał Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Normalizacyjnej w Zespole Szkół w Sokołowie Małopolskim.
- Spotkanie z uczniami technikum w Zespole Szkół Elektrycznych im. prof. Janusza Groszkowskiego w Białymstoku.

- Spotkanie z uczniami technikum w Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Ostrzeszowie.
- Spotkanie z uczniami w Zespole Szkół Technicznych w Ostrowie Wielkopolskim.
- Wizyta w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 w Starachowicach.
- Spotkanie z uczniami i nauczycielami w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Bełchatowie.
- Wizyta w Zespole Szkół Mechanicznych im. Gen. Władysława Sikorskiego w Kielcach.
- Międzyszkolny Konkurs Wiedzy Normalizacyjnej w Zespole Szkół Elektrycznych w Białymstoku. Podsumowanie konkursu.
- Finał II Wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Normalizacyjnej w Lublinie.
- Spotkanie z uczniami i nauczycielami w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Świeciu.

PRACE NAGRODZONE W KONKURSIE „NORMALIZACJA I JA”

7. Udział w XVIII Seminarium problemowym WOD (Wirtualna Organizacja Działań) na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Temat wiodący „Poprawność danych i kultura informacji w świecie cyfrowym”. Podczas seminarium Pełnomocnik Prezesa PKN ds. Polityki Edukacyjnej wygłosił referat dotyczący jakości danych i bezpieczeństwa informacji.

Ponadto wzięto udział w wielu przedsięwzięciach związanych z edukacją m.in. w:

- podkarpackiej debacie oświatowej – „Kształcenie zawodowe na rynku pracy w Rzeszowie”;
- warsztatach (OEliZK) ukazujących możliwości wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych do realizacji filmów i komiksów;
- przygotowaniu polskiej wersji e-podręcznika „Świat zbudowany na normach”, przeznaczonego dla studentów szkół wyższych.

Relacje zewewnętrzne

Relacje międzynarodowe

Działania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego na arenie międzynarodowej obejmują współpracę z międzynarodowymi i europejskimi organizacjami normalizacyjnymi oraz koordynację zadań związanych z negocjowaniem, podpisywaniem oraz realizacją umów i porozumień dwustronnych z jednostkami normalizacyjnymi z innych krajów.

W 2016 roku delegaci uczestniczyli w posiedzeniach: 80. Sesji Generalnej IEC, 39. Zgromadzeniu Ogólnym ISO, 44. i 45. posiedzeniach ETSI/NSO, Dorocznej Sesji CEN-CENELEC, posiedzeniach Rady Administracyjnej CENELEC (CLC/CA), Zgromadzenia Ogólnego CEN (CEN/AG) oraz CENELEC (CENELEC/AG), Rad Technicznych (BT) CEN i CENELEC, grupy roboczej ds. polityki Rady Administracyjnej CENELEC, Europejskiego Forum Dystrybutorów Norm (EFSD), a także w posiedzeniach grupy roboczej Rady Technicznej CENELEC „Wydajność BT” (CLC/BT Efficiency).

Przedstawiciele PKN brali również czynny udział w pracach wspólnej grupy, powołanej przez europejskie organizacje normalizacyjne – CEN-CLC-ETSI/JWG EaS „Edukacja normalizacyjna”.

PKN, dzięki aktywnemu udziałowi w pracach organizacji normalizacyjnych, prowadził lub nadzorował funkcjonowanie następujących sekretariatów komitetów lub podkomitetów technicznych: ISO/TC 98, ISO/TC 98/SC 2, IEC/TC 27 oraz sekretariatów raportujących CENELEC (CLC/SR 27, CLC/SR 90).

Udział kierownictwa PKN w 49. Sesji EASC

W dniach 26–29 czerwca 2016 r. na zaproszenie azerbejdżańskiej jednostki normalizacyjnej (Krajowy Komitet ds. Normalizacji, Metrologii i Patentów Republiki Azerbejdżanu – AZSTAND) przedstawiciele PKN wzięli udział w 49. Sesji Międzypaństwowej Rady ds. Normalizacji, Metrologii i Certyfikacji (EASC), która

odbyła się w Baku w Azerbejdżanie. W trakcie sesji plenarnej rozważano kwestie dotyczące rozwoju norm i przepisów technicznych w krajach EASC z uwzględnieniem rozwiązań międzynarodowych i europejskich. Omawiano także współpracę EASC z międzynarodowymi i regionalnymi organizacjami normalizacyjnymi, w tym przede wszystkim z Europejskimi Organizacjami Normalizacyjnymi.

Bałtyckie Forum Normalizacyjne

Gospodarzem spotkania Bałtyckiego Forum Normalizacyjnego w 2016 r. była estońska jednostka normalizacyjna EVS, a samo forum odbyło się 25 sierpnia w Tallinie. W Forum brały udział KJN Litwy, Łotwy, Estonii i Polski. Podczas sesji plenarnej szefowie poszczególnych delegacji zaprezentowali zebranym osiągnięcia i działania, które zostały podjęte w jednostkach normalizacyjnych od czasu ostatniego Forum, zaś w trakcie posiedzeń grup roboczych omawiano problematykę wspólną dla wszystkich uczestniczących stron. Dyskutowano m.in. na temat spełniania kryteriów członkostwa w CEN i CENELEC, opracowywania Norm Europejskich i wprowadzania ich do zbioru norm krajowych, a także zagadnień związanych z tworzeniem i promowaniem Organów Technicznych wśród interesariuszy. Wymieniono również doświadczenia w zakresie rozwiązań informatycznych, systemowych procesów usprawniających prace normalizacyjne oraz sposobów pozyskiwania nowych klientów.

Współpraca dwustronna

Współpraca z AENOR

Możliwości współpracy dwustronnej oraz wymiana poglądów na temat europejskiej i międzynarodowej polityki normalizacyjnej były głównymi tematami konsultacji, które kierownictwo

PKN przeprowadziło z przedstawicielami hiszpańskiej jednostki normalizacyjnej (La Asociación Española de Normalización y Certificación – AENOR – od stycznia 2017 UNE). Hiszpańską jednostkę normalizacyjną reprezentowali: Avelino Brito Dyrektor Generalny AENOR oraz Javier Garcia Diaz Dyrektor AENOR ds. Normalizacji, zaś ich wizyta w warszawskiej siedzibie PKN odbyła się dniami 1–2 lutego 2016 r. W trakcie spotkań kierownictwo obu jednostek normalizacyjnych omówiło wydajność i skuteczność Europejskiego Systemu Normalizacyjnego oraz funkcjonowanie tzw. Wspólnej Inicjatywy dla Normalizacji przygotowywanej w ramach Strategii dla Wspólnego Rynku. Przedyskutowano także kwestie związane z kryteriami, które muszą spełniać członkowie CEN i CENELEC, a także omówiono różnice w sposobie funkcjonowania PKN i ANEOR, w tym te dotyczące doświadczeń związanych z wprowadzaniem zmian w systemach normalizacyjnych obu krajów.

Współpraca z Polsko-Białoruską Izba Handlowo-Przemysłową. Udział w programie „Domeyko”

W ramach współpracy z Polsko-Białoruską Izba Handlowo-Przemysłową oraz Senatem Rzeczypospolitej Polskiej Polski Komitet Normalizacyjny już po raz trzeci wziął udział w programie szkoleniowym przeznaczonym dla polonijnych przedsiębiorców z Białorusi i Polonii białoruskiej z samorządów. Polonijni przedsiębiorcy i działacze w ramach ww. programu odbyli serię spotkań w polskich instytucjach otoczenia biznesu. W PKN goście zapoznali się z zasadami polskiego i europejskiego systemu normalizacyjnego oraz zasadami i wymaganiami uczestnictwa w normalizacji. Dowiedzieli się, jak wziąć udział w procesie normalizacyjnym, a także jak opracowuje się normy w polskich Organach Technicznych.

Współpraca z ukraińską jednostką normalizacyjną

W ubiegłym roku, po uzgodnieniach z Departamentem Regulacji Technicznych Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy oraz nową ukraińską jednostką normalizacyjną – Przedsiębiorstwem Pań-

stwowym „Ukraińskie Naukowe Centrum Badań i Szkolenia w zakresie Normalizacji, Certyfikacji i Problemów Jakości” (SE „UkrNDNC”), eksperci PKN przeprowadzili szkolenia dla pracowników SE „UkrNDNC”. Obejmowały one bardzo szeroki zakres tematyczny, w tym m.in. zagadnienia dot. organizacji krajowych prac normalizacyjnych, zasad udziału polskich komitetów technicznych w międzynarodowych i europejskich pracach normalizacyjnych, a także stosowanych przez PKN rozwiązań informatycznych.

Na przełomie lutego i marca Polski Komitet Normalizacyjny zawarł Porozumienie o Współpracy w Dziedzinie Normalizacji z SE „UkrNDNC”. Strony zobowiązały się do podjęcia współpracy w zakresie harmonizacji norm krajowych z Normami Międzynarodowymi mającej na celu znoszenie barier technicznych w handlu. Porozumienie przewiduje m.in. wymianę informacji na temat projektów i programów prac normalizacyjnych, wymianę doświadczeń na temat prac krajowych komitetów technicznych oraz konsultacje w dziedzinie normalizacji.

Współpraca z Ministerstwem Rozwoju w ramach Komitetu ds. Norm (Rozporządzenie 1025/2012)

W roku 2016 odbyły się 3 posiedzenia Komitetu ds. Norm przy Komisji Europejskiej. Reprezentant PKN brał w nich udział w charakterze zastępcy członka krajowego, którym jest przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju. Dzięki tej formie uczestnictwa na posiedzeniach komitetu możliwe jest reprezentowanie krajowego stanowiska wynikającego z potrzeb normalizacji krajowej oraz monitorowanie realizowania polityki UE przez KE w obszarze normalizacji europejskiej.

Korespondencja z urzędami polskimi

Wydział Relacji Zewnętrznych PKN prowadził intensywną wymianę korespondencji z polskimi urzędami centralnymi, zwłaszcza z Ministerstwem Rozwoju i Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Korespondencja i wymiana informacji pomiędzy PKN a jednostkami administracji publicznej dotyczyła działań podejmowanych przez Komitet na arenie międzynarodowej w zakresie polityki technicznej i normalizacji, w tym współpracy dwustronnej z krajowymi jednostkami normalizacyjnymi nienależącymi do Europejskich Organizacji Normalizacyjnych. Korespondencja z Ministerstwem Rozwoju odnosiła się przede wszystkim do aktywności PKN na kierunku wschodnim i dotyczyła w głównej mierze odbywających się regularnie posiedzeń dwustronnych komisji ds. współpracy gospodarczej mających na celu tworzenie ułatwień w wymianie gospodarczej pomiędzy Polską i krajami Europy Środkowej i Wschodniej.

Aktywność krajowa

W ramach aktywności krajowej podjęto działania mające na celu promocję systemu normalizacji dobrowolnej m.in. poprzez przygotowywanie i koordynowanie udziału przedstawicieli PKN w konferencjach, seminariach itp., opiniowanie wniosków o udzielenie patronatów PKN, uaktualnianie treści na stronie internetowej PKN, wydawanie miesięcznika „Wiadomości PKN. Normalizacja”.

Dzień Normalizacji Polskiej

W 2016 r. tematem przewodnim konferencji było „Bezpieczeństwo w pracy. BHP a normy”; w trakcie spotkania omówiono m.in. zagadnienia dotyczące:

- systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy;
- środków ochrony indywidualnej w Normach Międzynarodowych;
- nadzoru rynku w kontekście środków ochrony indywidualnej.

Swoje prelekcje wygłosili przedstawiciele CIOP oraz PIP. Przedstawiono kwestie normalizacyjne dotyczące BHP w ujęciu historycznym, omówiono stan obecny, a przede wszystkim skupiono się na wyzwaniach normalizacyjnych, np. w kontekście badań i oceny inteligentnych środków ochrony indywidualnej. Na zakończenie konferencji PKN uhonorował prof. Sławomira Białasa nagrodą KOMPAS NORMALIZACJI.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele urzędów administracji państwowej oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Patronat Honorowy objęli: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwowa Inspekcja Pracy, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Konferencja antykorupcyjna

1 grudnia 2016 r. odbyła się konferencja poświęcona systemowi zarządzania działaniami antykorupcyjnymi w organizacji pt. „Systemowe podejście do przeciwdziałania korupcji. Norma ISO 37001”. Okazją do zorganizowania konferencji była publikacja normy ISO 37001 *Anti-bribery management systems*. Norma ta zawiera wymagania i wytyczne dotyczące tworzenia, wdrażania, utrzymania i poprawy systemu zarządzania działaniami antykorupcyjnymi. W trakcie spotkania omówiono:

- systemy zarządzania działaniami antykorupcyjnymi;
- systemowe podejście do przeciwdziałania korupcji;
- funkcjonujące systemy compliance - porównanie z wymaganiami ISO 37001;
- skuteczny system zarządzania ryzykiem korupcyjnym;
- możliwość wpływania na normalizację międzynarodową.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele firm państwowych i sektora prywatnego, a także reprezentanci małych i średnich przedsiębiorstw z różnych branż.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: Centralne Biuro Antykorupcyjne, Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, Krajowa Izba Gospodarcza.

Nowelizacja broszury dla MŚP „Normalizacja - mój biznes?”

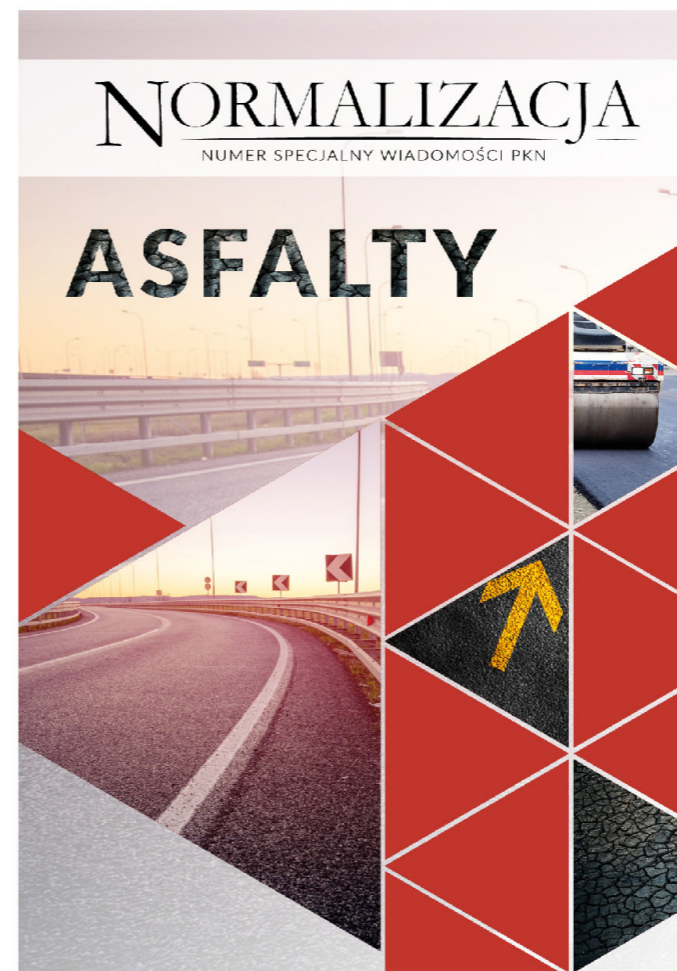
Przygotowano zaktualizowaną wersję broszury. Przedstawiono w niej główne cechy systemu normalizacji w Polsce, wyjaśniono, jakim dokumentem jest Polska Norma oraz jak przedstawiają się relacje między normami a prawem europejskim. Głównym odbiorcą publikacji są małe i średnie przedsiębiorstwa. Jest ona dostępna w formie papierowej oraz elektronicznej.

Miesięcznik „Wiadomości PKN”

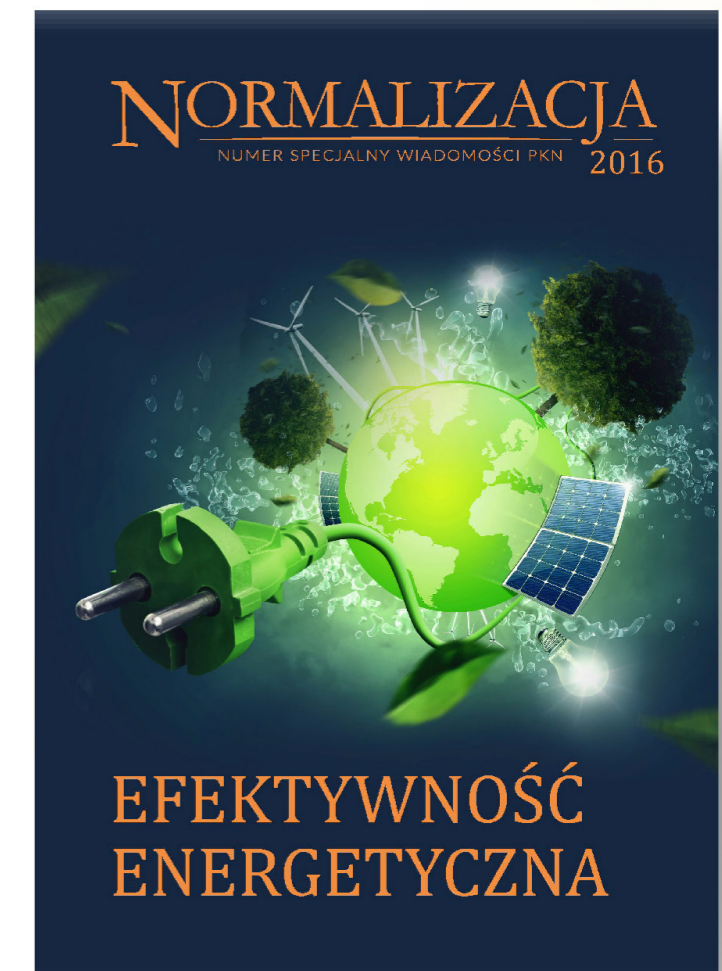
Miesięcznik Polskiego Komitetu Normalizacyjnego jest wydawany w formie elektronicznej do bezpłatnego pobrania ze strony www.pkn.pl. Są w nim zamieszczane artykuły poświęcone działalności PKN oraz pracom normalizacyjnym w Polsce, UE i na świecie. W każdym numerze publikowane były artykuły dotyczące normalizacji ważnych zagadnień z różnych dziedzin gospodarki.

W roku 2016 oprócz 12 numerów miesięcznika „Wiadomości PKN. Normalizacja” zostały wydane dwa specjalne numery tematyczne dotyczące: asfaltów oraz efektywności energetycznej.

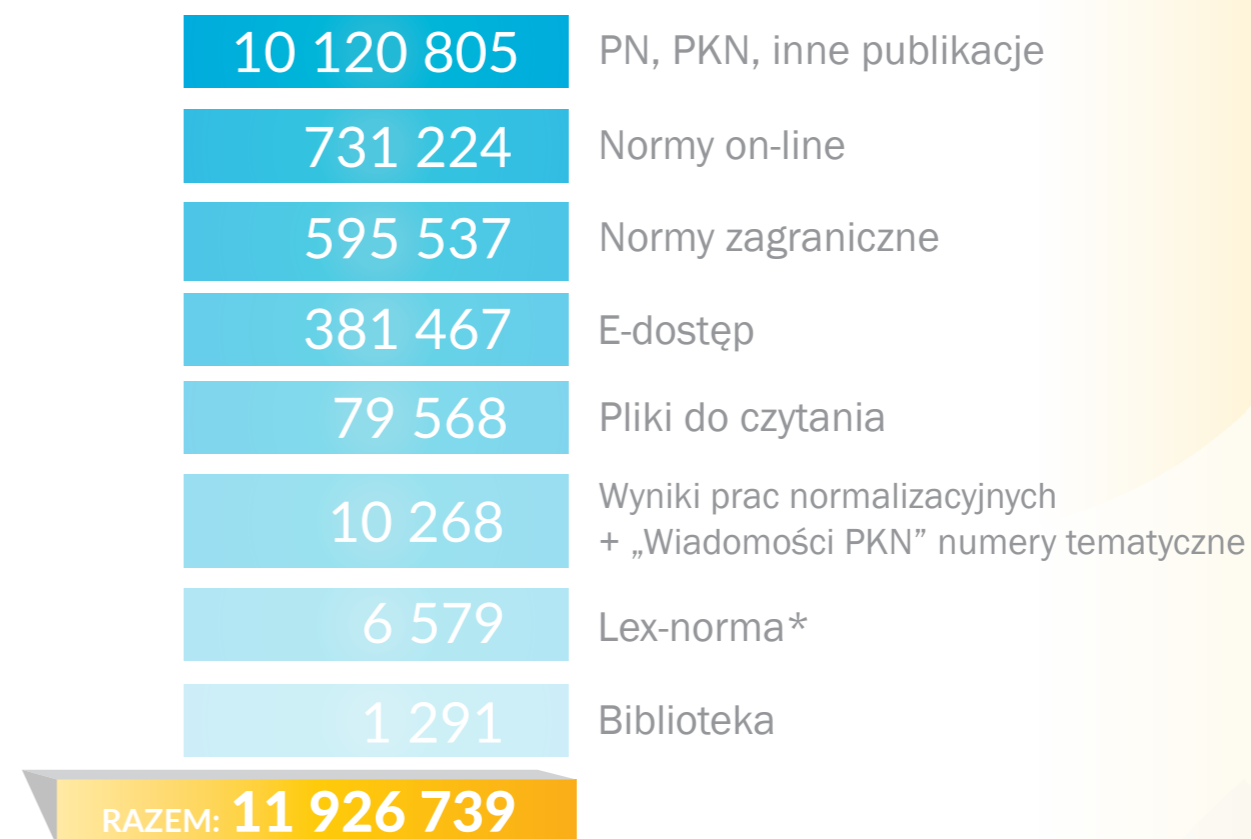

Asfalty to temat ważny dla gospodarki narodowej. Normy z tego zakresu dotyczą różnych rodzajów asfaltów i określają różne etapy produkcji, metody badań, sposób przechowywania, transport itp. Na potrzeby polskiego przemysłu są na bieżąco aktualizowane i tłumaczone. W PK 2 ds. Asfaltów opracowującym normy z tej dziedziny działają m.in. takie firmy jak: Lotos, Orlen, Total.

Natomiast w drugim numerze specjalnym poświęconym zagadnieniom efektywności energetycznej znalazły się artykuły związane tematycznie m.in. z systemami zarządzania energią, auditami energetycznymi w ujęciu prawnym oraz normalizacyjnym, wymaganiami dla jednostek certyfikujących i audytujących SZE. Numer ten powstał dzięki zaangażowaniu osób, które aktywnie działają w KT 304 ds. Aspektów Systemowych Dostawy Energii Elektrycznej.

Sprzedaż produktów w 2016 (wartość brutto PLN)

*z uwagi na brak zabezpieczeń zawartych w nim norm produkt został wycofany z oferty w 2016 roku

Produkty i usługi

Sprzedaż usług w 2016 (wartość brutto PLN)

Opis sprzedawanych produktów, innych niż normy

Czytelnia

Aplikacja umożliwiająca czytanie danej normy przez 30 minut. Przeznaczona dla Klientów posiadających konto w sklepie internetowym.

Biblioteka

Aplikacja umożliwiająca odpłatne czytanie wybranych przez Klienta norm dostępnych w katalogu Biblioteka. Przeznaczona dla Klientów posiadających konto w sklepie internetowym.

e-Dostęp

Usługa umożliwiająca dostęp on-line do aktualizowanego na bieżąco zbioru norm określonego przez Klienta. Może to być dowolny zbiór lub zbiór z zakresu jednego lub więcej ICS (Międzynarodowa Klasyfikacja Norm). Treść wytypowanych norm umieszczana jest na serwerze PKN.

Lex-norma

Usługa umożliwiająca dostęp on-line do aktualizowanych na bieżąco aktów prawnych i norm w nich powołanych. Wycofana w 2016 roku z oferty PKN z uwagi na bardzo niski poziom zabezpieczeń zawartych tam dokumentów.

Normy On-line

Usługa pozwalająca na odpłatny dostęp do treści Polskich Norm znajdujących się na serwerze PKN w portalu WIEDZA poprzez przeglądarkę internetową; z dowolnego komputera lub urządzenia przenośnego. Dostęp możliwy jest do całego zbioru PN lub do poszczególnych zbiorów na podstawie wybranej dziedziny ICS.

Inne usługi

Szkolenia zewnętrzne w 2016 r.

Typ szkolenia	Liczba zrealizowanych szkoleń	Liczba uczestników/nabywców szkoleń
Tradycyjne otwarte	9	144
Tradycyjne zamknięte	2	35
E-learning	3	48
Suma	14	227

Tematy szkoleń

Szkolenia tradycyjne - otwarte

- Audytor wewnętrzny SZBI zgodnie z PN-ISO/IEC 27001:2014-12
- Zmiany w normie ISO 9001:2015 i interpretacja najważniejszych jej wymagań

Szkolenia zamknięte

- Audytor wewnętrzny SZBI zgodnie z PN-ISO/IEC 27001:2014-12

Szkolenia E-learning

- Ocena zgodności i certyfikacja
- Wprowadzanie do obrotu wyrobów budowlanych oraz zakładowa kontrola produkcji
- Bezpieczny plac zabaw w 5 krokach
- Od normy ISO 9001 do systemu zarządzania jakością

Certyfikacja wyrobów na Znak PN i Keymark

Zgodnie z art. 7 ustawy o normalizacji, Polski Komitet Normalizacyjny jest jedyną organizacją w Polsce mającą uprawnienia do certyfikacji i przyznawania prawa do stosowania Znak Zgodności z PN. Prawo to dotyczy wszystkich aktualnych i mających zastosowanie norm znajdujących się w zbiorze Polskich Norm. Uprawnienia te mogą być scedowane na inne jednostki certyfikujące (JCW) poprzez wydanie przez Prezesa PKN upoważnienia do prowadzenia certyfikacji na Znak PN w zakresie norm, na które JCW posiadają akredytację, lub w zakresie których PKN uzna ich kompetencje.

Dane liczbowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. przedstawiają się następująco:

- jednostki certyfikujące wyroby – JCW posiadające upoważnienie Prezesa PKN do prowadzenia certyfikacji na zgodność z PN i przyznawania prawa do stosowania Znak PN: 6 (stan bez zmian w stosunku do 2015 r.);
- ważne certyfikaty PN: 11 (w tym: 6 certyfikatów wydanych przez upoważnione JCW, 5 certyfikatów wydanych przez PKN).

Kontynuowano rozpoczęte w latach poprzednich długofalowe działania mające na celu zwiększenie znaczenia Znak PN jako znaku konsumenckiego. Działania te były, z uwagi na ograniczone środki, skromniejsze niż w latach ubiegłych.

Działania promocyjne na rzecz Znak PN:

- udział pracowników WSM w szkoleniach organizowanych przez PKN i spotkaniach z potencjalnymi zainteresowanymi Znakiem PN;
- kontynuowanie polityki rabatowej dla posiadaczy certyfikatów PN, JCW.

Celem PKN pozostaje kontynuacja działań mają-

cych na celu budowanie pozycji Znak PN i przekonanie interesariuszy, że ma on istotne znaczenie w dobrowolnym systemie oceny zgodności wyrobów. Daje on bowiem większą pewność co do jakości oznaczonego nim wyrobu oraz gwarancję, że zarówno wyrób, jak i proces jego wytwarzania są okresowo badane i nadzorowane przez niezależną stronę trzecią.

PKN w następnych latach planuje dalszy rozwój certyfikacji dobrowolnej w trzech wytypowanych obszarach:

- sektorze usług;
- obszarze usług miejskich i jakości życia zgodnie z wymaganiami normy **PN-ISO 37120** *Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia*;
- systemach antykorupcyjnych na zgodność z przewidzianą do wprowadzenia w 2017 r. normą **PN-ISO 37001** *Systemy zarządzania działaniami antykorupcyjnymi – Wymagania i wytyczne stosowania*.

Działalność wydawnicza PKN

Polskie Normy i Polskie Dokumenty Normalizacyjne

Polski Komitet Normalizacyjny publikuje Polskie Normy (PN) i Polskie Dokumenty Normalizacyjne (PDN) w formie elektronicznej.

Prace wydawnicze związane z publikowaniem PN i PDN mają na celu przygotowanie zapisu treści tych dokumentów w formacie PDF. Wzorcowy plik PDF służy do ich rozpowszechniania w wybranej formie:

- bezpośrednie pobranie pliku przez klienta w sklepie internetowym, dostęp do pliku w ramach usługi E-norma lub aplikacji Biblioteka norm;
- nagranie na CDR – w gotowym zestawie tematycznym lub określonym przez klienta;
- wydruk pliku – na żądanie – na zamówienie klienta.

Nowe PN i PDN w polskiej i angielskiej wersji językowej są przygotowywane w PDF bezpośrednio po zatwierdzeniu, po wykonaniu prac wydawniczych, natomiast w wersji niemieckiej i francuskiej – na zamówienie klienta.

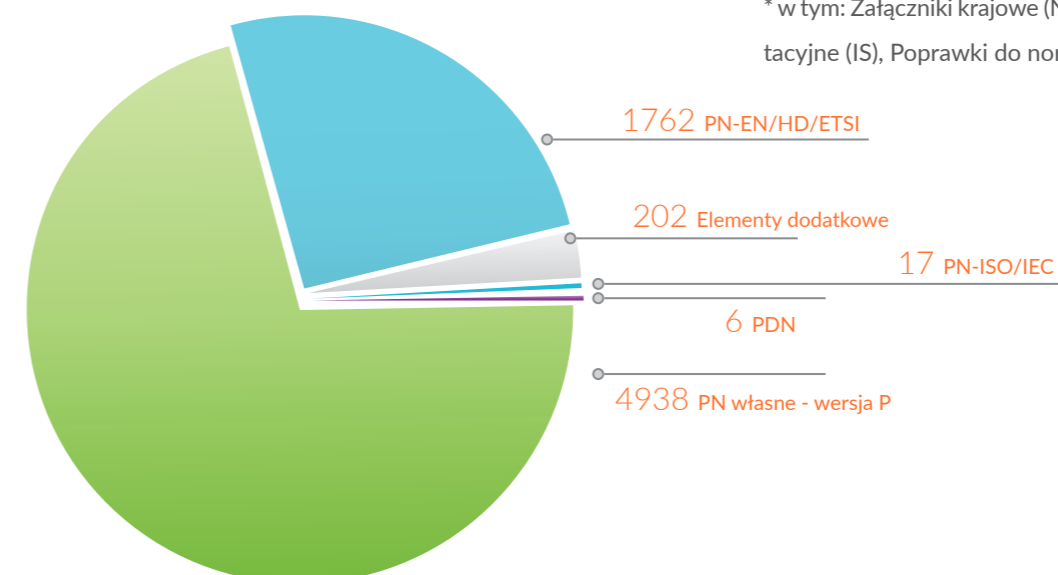
Normy archiwalne są skanowane do formatu PDF na zamówienie klienta lub w ramach uzupełnienia zbioru.

W 2016 r. zbiór PN i PDN w formie elektronicznej rozszerzono o zapis PDF z treścią 6 925 PN/PDN, w tym 5 199 w polskiej (P), 1 711 w angielskiej (E), 14 w niemieckiej (D) i 1 we francuskiej (F) wersji językowej.

Przyrost zbioru w 2016 r.:

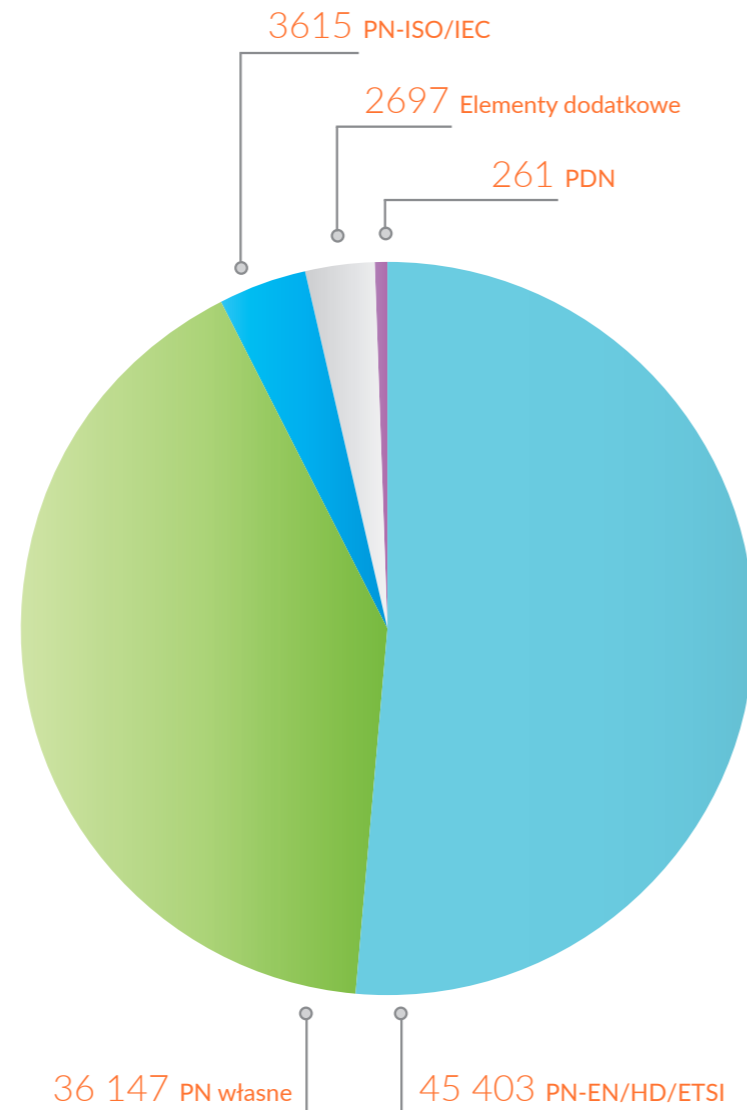
Rodzaj dokumentu	Liczba PDF
PN własne - wersja P:	4 938
nowo zatwierdzone PN	26
PN archiwalne	4 912
PN-EN/HD/ETSI:	1 762
wersja E	1 545
wersja P	202
wersja D	14
wersja F	1
PN-ISO/IEC:	17
wersja E	4
wersja P	13
PDN:	6
wersja E	2
wersja P	4
wersja D	0
Elementy dodatkowe*):	202
wersja P	42
wersja E	160
Łącznie:	6 925

* w tym: Załączniki krajowe (NA), Arkusze interpretacyjne (IS), Poprawki do norm (AC, Ap).

Stan zbioru *

Rodzaj dokumentu	Liczba PDF
PN własne	36 147
PN-EN/HD/ETSI:	45 403
wersja E	27 008
wersja P	16 720
wersja D	1 576
wersja F	99
PN-ISO/IEC:	3 615
wersja E	18
wersja P	3 597
PDN:	261
wersja E	127
wersja P	133
wersja D	1
Elementy dodatkowe:	2 697
NA/IS	92
Ap/AC/ERRATA	2 605
Łącznie:	88 123

* na dzień 31.12.2016 r.

Do zbioru są wprowadzone wszystkie dokumenty aktualne (ponad 31 tys.).

Wirtualizacja zbioru PN/PDN

Po publikacji PN i PDN, pliki PDF z zapisem ich treści są przekształcane do formatu xml – do wykorzystania:

- przy przeszukiwaniu zbioru po elementach treści dokumentów;
- w prezentacji zakresu normy, spisu treści i norm powołanych w wyszukiwarce norm oraz terminów i definicji w języku polskim w bazie terminologicznej DIN-TERM.

W 2016 r. przekształcono do formatu xml 292 nowo opublikowane PN/PDN oraz oznaczono terminy i definicje w PN/PDN w polskiej wersji językowej opublikowanych w latach 2013-2015.

Zbiór PN i PDN w formacie xml liczył na dzień 31.12.2016 r. 37 892 dokumenty i zawierał wszystkie aktualne PN/PDN w polskiej wersji językowej opublikowane do końca 2016 r. oraz aktualne PN/PDN w wersji angielskiej opublikowane w latach 2002-2014. Pozostałe dokumenty w angielskiej wersji językowej będą wirtualizowane sukcesywnie w 2017 r. po wdrożeniu nowego narzędzia.

Finanse

Wykonanie planu finansowego

Podstawą prawną prowadzenia gospodarki finansowej i rachunkowości w PKN są:

1. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) i wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze;
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. nr 38, poz. 207 z późn. zm.);
5. Instrukcja finansowa w Polskim Komitecie Normalizacyjnym;
6. Polityka rachunkowości w Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

W 2016 r. podstawą gospodarki finansowej był Roczny Plan zatwierdzany przez Prezesa PKN. Plan ten obejmuje wydatki i dochody budżetowe.

Dochody budżetowe

Dochody PKN są dochodami niepodatkowymi i dotyczą rozdziału 75002 – Polski Komitet Normalizacyjny.

Plan i wykonanie dochodów budżetowych

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2015 r.	Plan wg ustawy na rok 2016	Wykonanie 2016 r.	Kwoty w tys. zł Wykonanie w porównaniu do planu na rok 2016 w %
1	Wpływy ze sprzedaży Polskich Norm i wydawnictw własnych oraz z tytułu działalności informacyjnej PKN i certyfikacyjnej	8 523	8 872	8 963,4	101
2	Wpływy z opłat za licencje do usług normalizacyjnych	637	500	1 006,5	201
3	Wpływy z tytułu szkoleń	19	30	105,2	351
4	Sprzedaż składników majątkowych	5	0	0,9	-
5	Normy na zamówienie	89	60	73,8	123
6	Wpływy z różnych dochodów	283	300	326,9	109
7	Odsetki	1	0	0,5	-
8	Kary pieniężne	0	0	3,8	-
Razem:		9 557	9 762	10 481,0	107

Dochody PKN zrealizowane w 2016 r. wyniosły 10 481 tys. zł, czyli 107% dochodów planowanych.

Dochody zaplanowano i wykonano w jednym Dziale 750 - Administracja publiczna i Rozdziale 75002 PKN.

W strukturze dochodów w 2016 r. najwyższą pozycję w wysokości 8 963,4 tys. zł stanowiły dochody z tytułu sprzedaży Polskich Norm, wydawnictw własnych oraz z tytułu działalności informacyjnej i certyfikacyjnej. Wykonanie w tej grupie dochodów było wyższe o 1% niż planowano.

Wpływy z tytułu opłat za licencje do produktów normalizacyjnych wyniosły 1 006,5 tys. zł, co stanowiło 201% wartości planowanej. Wykonanie dochodów było wyższe od dochodów planowanych na rok 2016, ponieważ w tym paragrafie klasyfikowane są Normy on-line i E-dostęp, produkty wprowadzone do oferty PKN stosunkowo niedawno.

Dochody z tytułu szkoleń dla klientów zewnętrznych w 2016 r. wyniosły 105,2 tys. zł, co stanowiło 351% wartości planowanej. Wyższe od planowanych dochody były m.in. rezultatem wprowadzenia do oferty szkolenia „Audytor wewnętrzny SZBI wg PN-ISO/IEC 27001: 2014-12”, które trafiło w oczekiwania rynku, szczególnie w zakresie jednostek budżetowych. Dzięki konkurencyjnej cenie szkolenie cieszyło się dużym zainteresowaniem.

Ponadto opublikowanie polskiej wersji językowej normy ISO 9001:2015 spowodowało popyt na informację o zmianach w stosunku do poprzedniej edycji, dlatego w 2016 r. PKN wprowadził do oferty szkoleniowej „Zmiany w normie ISO 9001:2015 i interpretacja najważniejszych jej wymagań”.

W roku 2016 sprzedano zużyty sprzęt komputerowy i meble za 0,9 tys. zł.

Dochody z tytułu norm na zamówienie wyniosły 73,8 tys. zł i były wyższe od planowanych o 23%. W środowisku gospodarczym występuje potrzeba opracowywania Polskich Norm, tzw. własnych, które są oryginalnymi rozwiązaniami polskimi. Jest to możliwe pod warunkiem, że tematyka tych norm nie stanowi zainteresowania normalizacji europejskiej. Sprawdzenie tego następuje przez notyfikację, czyli powiadomienie zainteresowanych o zamiarze opracowania normy. Jeśli strony europejskie nie zgłaszają zainteresowania,

norma może być opracowywana. Projekty norm tworzą zainteresowani klienci z własnych środków. Ponadto pokrywają poniesione przez PKN koszty związane z przeprowadzeniem notyfikacji i procesem opracowywania normy. Planując dochody z tego tytułu na podstawie szacunków i danych z lat ubiegłych, nie możemy przewidzieć, jakie inicjatywy normalizacyjne i w jakiej liczbie zgłoszą zainteresowani.

Wpływy z różnych dochodów w 2016 r. wyniosły 326,9 tys. zł i były wyższe od planowanych o 9%. Na tę kwotę składały się m.in.: honoraria płacone przez zagraniczne jednostki normalizacyjne tytułem sprzedaży zagranicznych norm klientom z Polski, zwroty kosztów sądowych oraz zwroty wydatków z lat ubiegłych.

W roku 2016 uzyskano wpływ z tytułu odsetek za nieterminowe opłacanie należności na poziomie 0,5 tys. zł.

Ponadto w 2016 r. otrzymano 3,8 tys. zł dochodu z tytułu kar pieniężnych należnych dla PKN z powodu niewłaściwego wykonania umów.

Wydatki budżetowe

PKN jest finansowany z:

- działu 750 – Administracja publiczna, rozdział 75002 - Polski Komitet Normalizacyjny;
- działu 752 – Obrona narodowa, rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne.

Plan wydatków budżetowych wg ustawy budżetowej na 2016 r. wynosił 33 513 tys. zł.

Wykonanie planu wydatków w 2016 r.

Planowana kwota wydatków	Kwoty w tys. zł	
	Zrealizowano	Nie zrealizowano
33 513	31 231	2 282
100%	93%	7%

W 2016 r. wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 80 tys. zł, tj. 99% planu po zmianach.

Wydatki poniesiono na zakup odzieży roboczej, ekwiwalenty za pranie odzieży ochronnej oraz refundację kosztów zakupów okularów pracownikom obsługującym monitory ekranowe.

W 2016 r. wykonanie wydatków bieżących było niższe od planu o 1 724 tys. zł.

Przyczyną niższego od planowanych wykorzystania wydatków bieżących była m.in. kontynuacja wprowadzonych przez Prezesa PKN działań zmierzających do obniżenia kosztów oraz negocjowanie umów, których rezultatem były niższe ceny oferowanych dla PKN towarów i usług.

Organy Techniczne wnioskowały o przydział środków na tłumaczenia Norm Europejskich w mniejszym zakresie niż założono w planie. W 2016 r. miały miejsce również przypadki braku realizacji umowy lub częściowa realizacja umowy z winy wykonawcy, co skutkowało mniejszym wykorzystaniem zaplanowanych środków.

Obniżono koszty zużycia papieru oraz eksploatacji i serwisu maszyn drukarskich. Ograniczono zużycie energii elektrycznej. Korzystano z systemu rejestracji każdej operacji drukowania i kopiowania. Dokonywano bieżącej analizy kosztów telefonów stacjonarnych i komórkowych. W dalszym ciągu ograniczono liczbę prenumerowanych czasopism i literatury fachowej.

Ograniczono liczbę delegacji krajowych poprzez wykorzystywanie sprzętu do telekonferencji. Na realizację wydatków dotyczących delegacji zagranicznych miały również wpływ ataki terrorystyczne w Brukseli. Z powodu zagrożenia odwołano część spotkań lub przeprowadzono je na zasadzie telekonferencji. Ponadto ograniczono liczbę umów cywilno-prawnych.

W 2016 r. PKN został zwolniony z opłacenia składek na Fundusz Pracy za 113 pracowników.

Nie wystąpiły także nieprzewidziane awarie sprzętu. Ponadto wydatkowano mniej niż zakładano na konserwację urządzeń wielofunkcyjnych i serwis systemów IT.

W 2016 r. wykonano 793 tys. zł wydatków majątkowych, co stanowiło 59% planu wydatków po zmianach.

Wykonanie wydatków majątkowych w niepełnym wymiarze było spowodowane m.in. przesunięciem płatności za zakup urządzeń komputerowych na styczeń 2017 r. ze względu na przedłużenie procedury przetargowej.

Poza tym uzyskano oszczędności w postępowaniu na dostawę i wdrożenie systemu zasilania gwarantowanego serwerowni PKN w Warszawie oraz w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego na zaprojektowanie, wykonanie i wdrożenie systemu do wirtualizacji Polskich Norm (PN) w wersji angielskiej.

pkn.pl